

HANDVEST VAN BARCELONA

Europees handvest voor het behoud en de restauratie van historische, in gebruik zijnde, schepen.

Inleiding.

Het Handvest van Venetië is opgesteld in 1964 als een verklaring van uitgangspunten betreffende het behoud en de restauratie van monumenten en historische plaatsen.

Het Handvest opent met de inleiding:

“Bezield door de boodschap uit het verleden, blijven de historische monumenten van generaties van mensen tot op de dag van vandaag de levende getuigen van hun eeuwenoude tradities.

De mensheid wordt zich meer en meer bewust van de eenheid in menselijke waarden en beschouwt monumenten uit de oudheid als gemeenschappelijk erfgoed.

De gemeenschappelijke verantwoordelijkheid om het te beschermen voor toekomstige generaties wordt erkend. Het is onze plicht het in de volle rijkdom van hun authenticiteit over te dragen.

Het is essentieel dat over de leidende uitgangspunten van behoud en restauratie van gebouwen uit de oudheid op een internationale basis overeenstemming wordt bereikt en wordt vastgelegd, waarbij elk land verantwoordelijk is voor het toepassen van het plan binnen het raamwerk van zijn eigen cultuur en tradities.

Door het voor de eerste maal definiëren van deze basis principes, droeg het HANDVEST VAN ATHENE van 1931 bij aan de ontwikkeling van een uitgebreide internationale beweging, die concrete vorm heeft gekregen in nationale documenten, in het werk van ICOM en UNESCO en de oprichting door laatstgenoemde van het Internationaal Centrum voor de Studie van het Behoud en de Restauratie van Cultureel Bezit”.

Beide Handvesten richten zich op monumenten en historische plaatsen aan de wal.

Maritiem erfgoed wordt ondanks haar nauwe verwantschap niet genoemd.

Daarom besloot het 4^e EMH Congres in haar vergadering in Barcelona in 2001, het HANDVEST VAN VENETIË aan te passen voor het maritieme erfgoed in Europa, onder de naam het HANDVEST VAN BARCELONA.

Definities.

Artikel 1: Het begrip maritiem erfgoed te water omsluit zowel dat ene traditionele schip dat het bewijs levert van een bepaalde beschaving of van een specifieke ontwikkeling, als ook het traditionele varen, zeemanschap en het maritieme vakmanschap.

Dit is van toepassing op grotere schepen en ook op kleinere vaartuigen uit het verleden, die in de loop van de tijd culturele betekenis hebben gekregen.

Artikel 2: Het behoud, de restauratie en het varen met traditionele schepen moet de hulp inroepen van alle kennis, technieken en faciliteiten, die kunnen bijdragen aan de studie en het veiligstellen van het maritieme erfgoed te water.

Doelstelling.

Artikel 3: De bedoeling van het behoud en het restaureren van in gebruik zijnde traditionele schepen is om die te bewaren hetzij als kunstwerken, als historisch bewijsmateriaal of voor het behouden van traditionele vaardigheden.

Behoud

Artikel 4: Het is essentieel voor het voortgaande overleven van in gebruik zijnde traditionele schepen dat ze op een permanente basis worden onderhouden.

Artikel 5: Het gebruik maken van traditionele schepen voor bepaalde sociaal nuttige doeleinden zal het behoud ervan altijd vergemakkelijken. Een dergelijk gebruik is daarom wenselijk maar het moet het uiterlijk van het schip niet in belangrijke mate wijzigen. Aanpassingen die nodig zijn voor wijziging van de functie van het schip moeten daarom binnen deze grenzen blijven.

Artikel 6: Een traditioneel schip kan niet los worden gezien van de geschiedenis waarvan het getuigt en de wateren waarop het gevaren heeft. Daarom zal de thuishaven idealiter in de regio liggen waarin het vroeger gebruikt is.

Restauratie

Artikel 7: Het restauratieproces is zeer specialistisch werk. Het doel ervan is de esthetische, functionele en historische waarde van traditionele schepen te behouden en te openbaren en is gebaseerd op het respect voor het originele materiaal en authentieke documenten. De restauratie dient in elk geval vooraf gegaan te worden en begeleid te worden door een studie van de historie van het schip.

Artikel 8: De restauratie van traditionele schepen kan het beste tot stand gebracht worden doormiddel van traditionele materialen en technieken. Als traditionele materialen en technieken ontoereikend blijken te zijn, dan kan het instandhouden van traditionele in gebruik zijnde schepen worden bereikt door gebruikmaking van moderne restauratiematerialen, waarvan de doeltreffendheid door wetenschappelijke gegevens en door ervaring is aangetoond.

Artikel 9: De restauratie van een traditioneel schip vereist niet dat het schip wordt teruggebracht in de staat waarin het nieuw opgeleverd werd. Sommige schepen hebben juist een grote historische waarde in een latere periode van hun werkzame leven. Restaureren naar de staat in een bepaalde periode mag pas uitgevoerd worden na diepgaande overweging van de kwaliteit van de historische en technische documentatie die voor de gekozen periode beschikbaar is.

Artikel 10: Verplichte navigatieapparatuur en veiligheidsuitrusting moeten in harmonie met het geheel zijn, maar moeten tegelijkertijd te onderscheiden zijn van het origineel, zodanig dat de restauratie niet artistiek en historisch bewijsmateriaal vervalst.

Artikel 11: Toevoegingen kunnen niet worden toegestaan, uitgezonderd voorzover zij niet afleiden van de interessante delen van het schip, zijn traditionele uitstraling en de harmonie van het ontwerp.

Artikel 12: Bij alle vormen van restauratie dient er altijd gedetailleerde documentatie te zijn in de vorm van analytische en kritische rapportages, geïllustreerd met tekeningen en/of foto's en andere geschikte media. Elke fase in het werk van demonteren, behandelen, weer aanbrengen en toevoeging van nieuwe delen, maar ook technische en constructie eigenschappen, die opgemerkt worden in de loop van het werk, dienen te worden meegenomen.

Het Handvest van Barcelona zoals aanvaard door de EMH werkgroep op 28 september 2002 te Enkhuizen.

Arne Gotved (Voorzitter EMH Cultural Council)

Anders Berg (President EMH)

Getekend op 30 maart 2003 aan boord van het fregat *Jylland*, Ebeltoft, Denemarken.

Vertaling Kees Gramkow, juli 2004.